

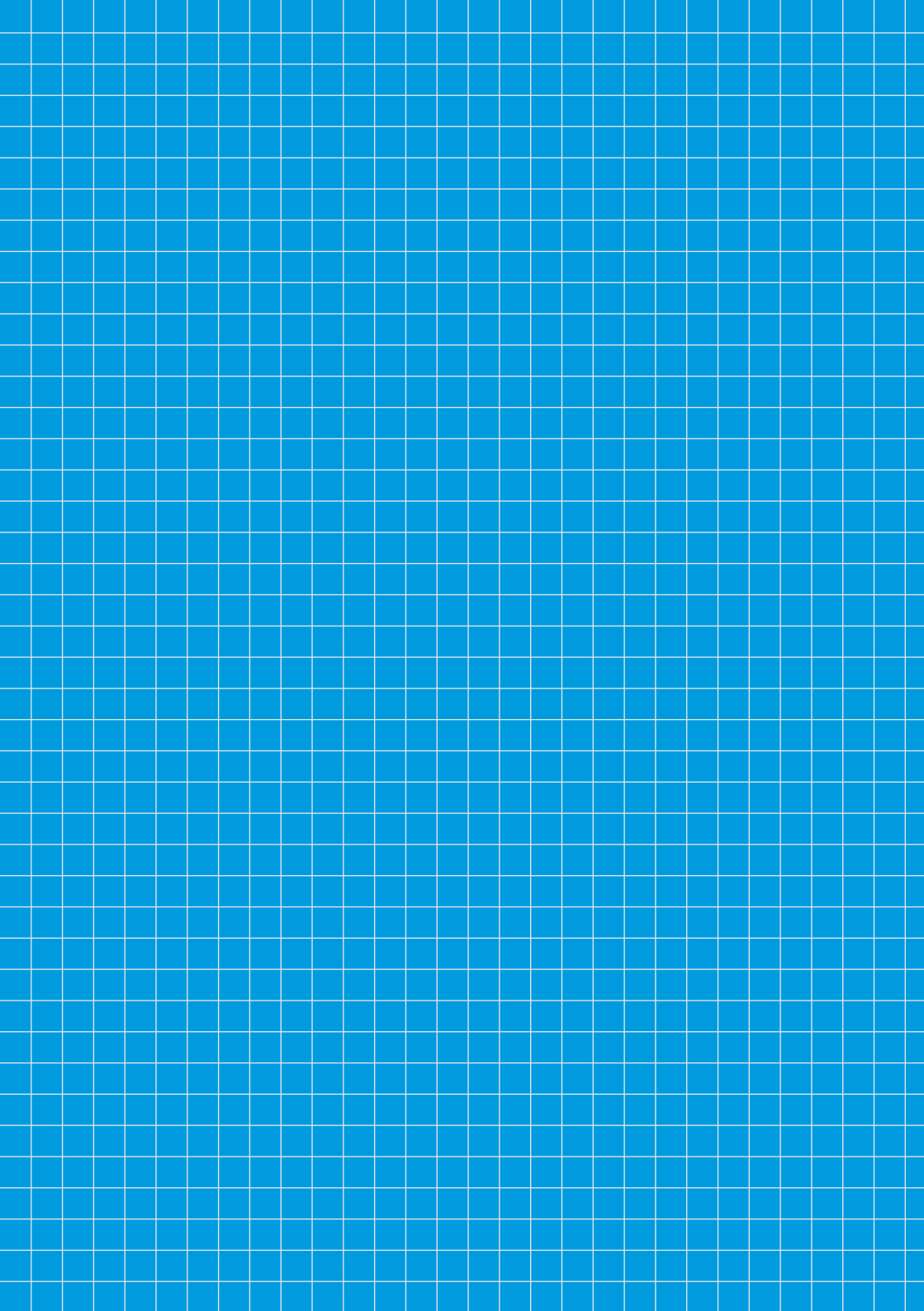
KLIMAAT MENU

Voor scholen in Sint-Niklaas

2023-2024

Sint-Niklaas
Oh zo verrassend

HANDLEIDING

Met het KlimaatMENU willen we scholen een overzicht geven van het aanbod aan initiatieven en lesmateriaal (zowel voor in als buiten de klas) met betrekking tot het klimaat. Dit aan de hand van 7 thema's: **klimaateducatie, lokale voedselstrategie - duurzame voeding, hernieuwbare energie, circulaire economie - afval, klimaatadaptatie - biodiversiteit en natuur, duurzame mobiliteit en duurzaam renoveren.**

Dit overzicht wordt vrijblijvend aangeboden. Bij interesse in een bepaald aanbod moet de school zelf contact opnemen met de organisatie. In het overzicht wordt een opsplitsing gemaakt tussen het basis- en het secundair onderwijs (je herkent dit aan de icoontjes bovenaan de pagina). Ook wordt er een onderscheid gemaakt tussen aanbod voor buiten de klas (EROPUIT) en voor in de klas (IN DE KLAS). Bij categorie 'MEER' vind je dan weer initiatieven die een ruimer en/of ondersteunend aanbod bieden.

De digitale versie kan je vinden op:

www.sintriklaasklimaatstad.be/wonen/klimaatmenu-2023-2024

OK TOEKOMST

In 2020 heeft de stad sint-niklaas het label 'OK Toekomst' gelanceerd. Onder het label 'OK Toekomst' communiceert stad Sint-Niklaas over projecten en initiatieven die klaar zijn voor de toekomst. De acties onder 'OK Toekomst' maken onze stad klaar voor het Klimaatplan 2030. Onder 'OK Toekomst' vallen zes grote pijlers:

1. **Duurzame renovatie:** bv. Sint-Niklaas renoveert
2. **Duurzame mobiliteit:** bv. Fietsbrug Vijfstraten
3. **Hernieuwbare energie:** bv. Sportpark De Watermolen
4. **Circulaire economie:** bv. Cocon
5. **Klimaatadaptatie:** bv. Straat van de Toekomst
6. **Lokale voedselstrategie:** bv. Lekker Lokaalmarkt

De stad wil in al deze thema's ook zelf een voorbeeldrol opnemen.
www.sint-niklaas.be/oktoekomst

Meer info: duurzaamheid@sint-niklaas.be

KLIMAATGIDS

De klimaatgids 2020-2050 is een handig hulpmiddel om in de verschillende stedelijke projecten in Sint-Niklaas klimaatkansen te herkennen en om te zetten in actie. Daarom werden 40 verschillende klimaatactiepunten bijeengebracht. Ze nodigen iedereen uit om na te denken over een veranderend klimaat. Ze vragen om zoveel mogelijk toegepast te worden in de stad.

HET KLIMAAT VERANDERT

De klimaatgids start met feiten en cijfers van een veranderend klimaat. Hier kunnen we niet omheen. Deze verandering biedt ons nieuwe kansen om de stad gezonder en aangenamer te maken. Deze kansen willen we nu grijpen, we willen ze omzetten in concrete actie.

KLIMAATGIDS 2020-2050

Samen kunnen we veel doen. Belangrijk is nu dat we ook in kaart brengen wat we allemaal kunnen doen. Daarom ordenen we hier 40 actiepunten. Deze punten komen vanuit verschillende invalshoeken en kijken erg breed naar de stad. Hierdoor trachten we de stad zichtbaar te veranderen.

40 KLIMAATACTIES VOOR SINT-NIKLAAS

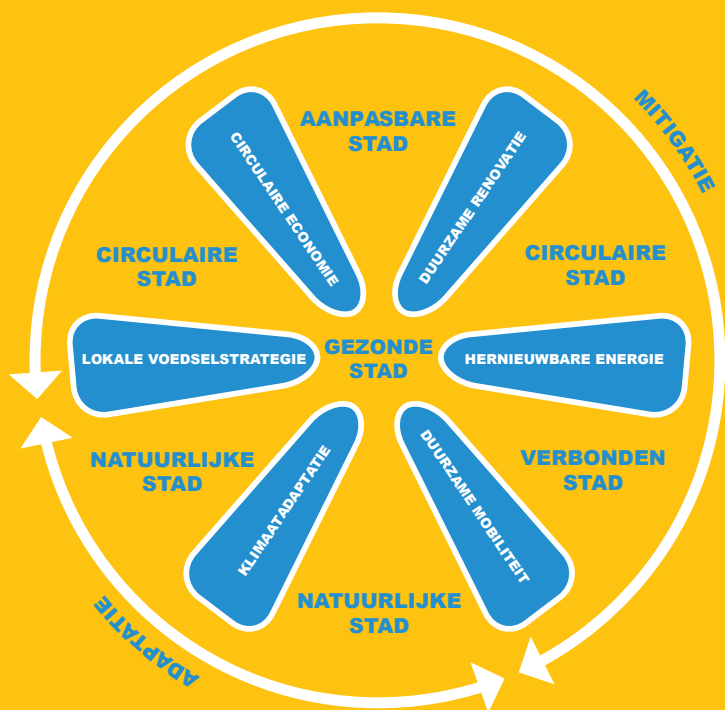
De lijst met punten is onderverdeeld vanuit 4 belangrijke drivers. Samen brengen ze de stad in beweging in de richting van de gezonde en klimaatbestendige stad.

Meer info: duurzaamheid@sint-niklaas.be

www.sintniklaasklimaatstad.be/klimaatplan/klimaatgids-sint-niklaas

KLIMAATKOMPAS

‘Het is de tussenruimte die het samen stad maken maakt.’

KLIMAATKOMPAS

Het klimaatkompas is een navigatie-instrument om de richting te bepalen naar een klimaatneutrale stad tegen 2050. Het is een kompas om alle projecten die we vanuit de stad opstarten, trekken en/of ondersteunen af te toetsen aan duurzaamheid en klimaatvriendelijkheid en -bestendigheid. Het klimaatkompas is de synthese van het label 'Ok Toekomst' en de 'Klimaatgids'. Het helpt om nieuwe en bestaande projecten klimaatvriendelijk en bestand te maken tegen klimaatveranderingen en stimuleert de samenwerking met verschillende actoren om samen één project te realiseren.

Het gebruik van het klimaatkompas

Het klimaatkompas wordt overkoepeld door het regionaal mitigatieplan en regionaal adaptatieplan. Om deze regionale klimaatplannen lokaal laagdrempelig te vertalen naar een plan op maat van Sint-Niklaas, stelden we een Klimaatkompas op. Het telt zes pijlers (blauwe lobben) die onder het label 'Ok Toekomst' vallen. Tussen de zes pijlers bevindt zich de tussenruimte, hier staan de drivers in van de 'Klimaatgids' (blauwe tekst). Centraal staat de 'gezonde stad', naar deze ambitie streeft de stad door projecten die zich binnen de 6 pijlers, of in de tussenruimten tussen de pijlers bevinden, te realiseren..

Het klimaatkompas kan ingezet worden om...

1. nieuwe of bestaande projecten een plaats te geven binnen het klimaatkompas en aan duurzaamheid, klimaatvriendelijkheid en -bestendigheid.
2. projecten te versterken zodat deze klimaatvriendelijk en klimaatbestendig zijn tegen 2050.
3. tot nieuwe inzichten te komen, door na te denken over andere pijlers binnen het kompas.
4. samenwerkingen te stimuleren tussen de verschillende actoren binnen de maatschappelijke vijfhoek.
5. af te toetsen: is het project klimaatvriendelijk en -bestendig, hoe maken we dit klimaatvriendelijk en -bestendig, is het haalbaar om het project op te starten.
6. draagvlak te creëren bij de inwoners en andere actoren in Sint-Niklaas.

Meer info: duurzaamheid@sint-niklaas.be

INHOUD

Video

Bordspel

Basisonderwijs

Secundair onderwijs

1 **KlimaatEDUCATIE > 5**

In de klas
Eropuit
Meer...

2 **KlimaatKOMPAS**

LOKALE VOEDSELSTRATEGIE - DUURZAME VOEDING > 21

In de klas
Eropuit
Meer...

HERNIEUWBARE ENERGIE > 31

In de klas
Eropuit

CIRCULAIRE ECONOMIE - AFVAL > 39

In de klas
Eropuit
Meer...

KLIMAATADAPTATIE - BIODIVERSITEIT EN NATUUR > 47

In de klas
Eropuit
Meer...

DUURZAME MOBILITEIT > 57

In de klas
Eropuit
Meer...

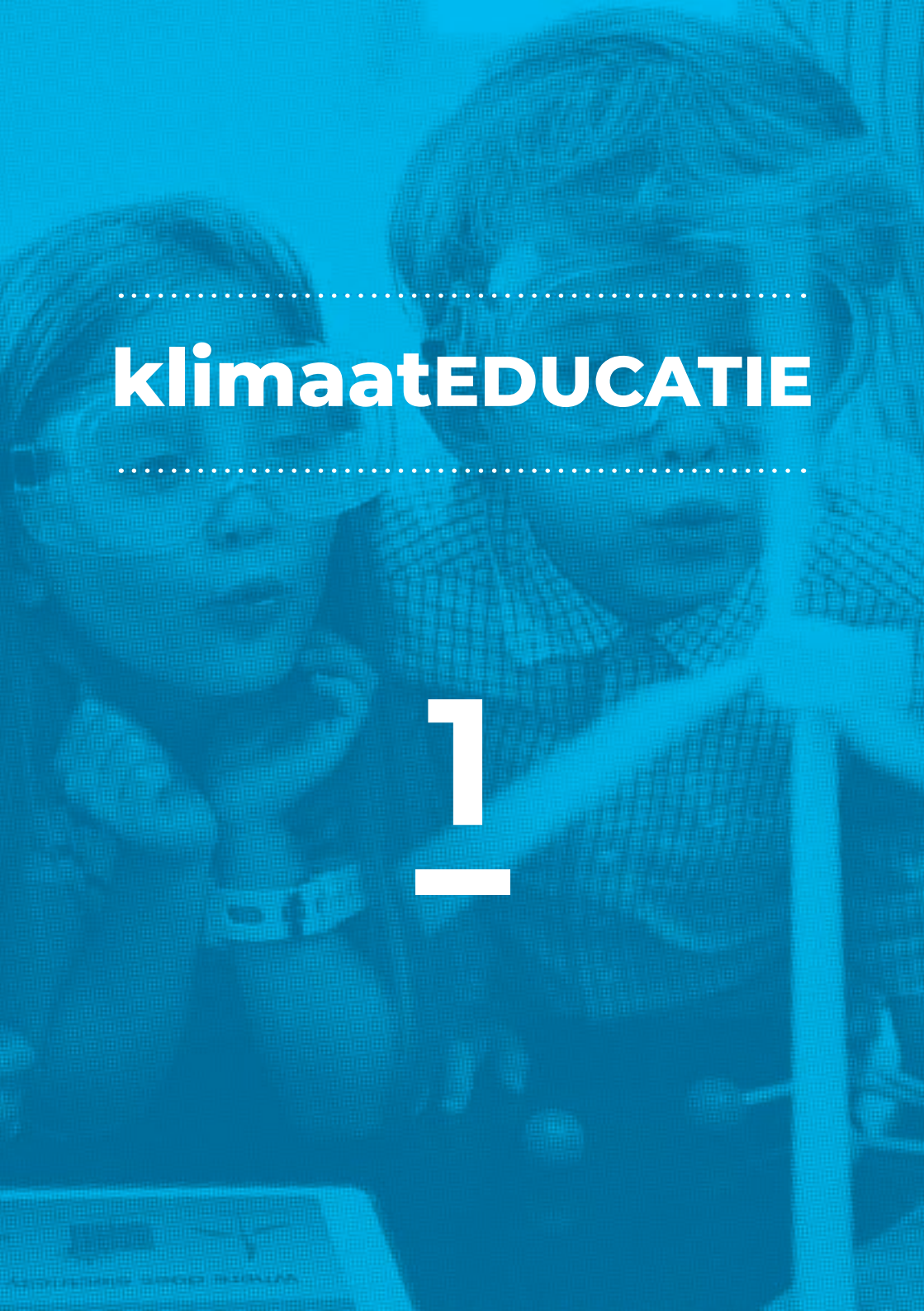
DUURZAME RENOVATIE > 63

Meer...

3 **Kalender > 66**

4 **Extra > 67**

KlimaatWEEK
Stad van morgen
OK Toekomst
Klimaatgids
Klimaatkompas

..... **klimaatEDUCATIE** .....

1

IN DE KLAS

klimaaeducatie

Goodplanet

Workshops over diverse duurzame thema's.

www.goodplanet.be/nl/ons-aanbod/

Djapo

Educatieve tools om een keuze te leren maken voor een duurzame wereld, en een wereld in verandering te verkennen en vorm te geven.

www.djapo.be

WWF

Educatief materiaal voor scholen

wwf.be/nl/school

Broederlijk Delen

Lesmateriaal in het kader van campagnes en themalessen rond o.a. klimaatverandering. Ontwikkeld voor de derde graad basisonderwijs, maar ook bruikbaar in de eerste graad secundair onderwijs.

scholen.broederlijkdelen.be/nl

Picto-play

Participatief leerpakket rond duurzaam ruimtegebruik.

k-s.be/ruimte-omgeving/tools-voor-inspraak-en-educatie/ruimtehelden-participatief-leerpakket-rond-duurzaam-ruimtegebruik/

IN DE KLAS

klimaaeducatie

VRT Edubox Duurzaamheid

De EDUbox Duurzaamheid van de VRT, deze box gaat alvast dieper in op het thema duurzaam produceren en consumeren.

edubox.vrtnws.be/duurzaamheid/index.html?page=intro

Wat houdt ons tegen? Vijfdelige reeks op Canvas met Jill Peeters

In de vijfdelige reeks Wat houdt ons tegen? probeert weervrouw en klimaat-experte Jill Peeters klaarheid te scheppen in het klimaat- en natuurverhaal. Topwetenschappers en beleidsdeskundigen schetsen het grotere plaatje. Optimisme is voorbarig met cijfers zo diep in het rood. Maar pessimisme helpt ons ook niet vooruit. Actie is de enige weg. Wat houdt ons tegen?

onderwijs.hetarchief.be/

IN DE KLAS

klimaateducatie

Pieter Boussemaere

Op de facebookpagina van Pieter Boussemaere vind je links naar wetenschappelijke informatie en opiniestukken over de klimaatverandering.

facebook.com/Eerstehulpbijklimaatverwarring/

Koen Meirlaen

Leraar aardrijkskunde en Poolambassadeur Koen Meirlaen bundelt nuttige informatie over de klimaatverandering op zijn website. Hij vertrekt vanuit de focus van de stijging van de zeespiegel.

www.sogetinformed.com/nl

Edoschool

Vandaag worden we wereldwijd geconfronteerd met de grenzen van onze planeet. De manier waarop we leven heeft een ongeziene impact op klimaat, biodiversiteit en ecosystemen, armoede en ongelijkheid. Educatie voor Duurzame Ontwikkeling (EDO) wil leerlingen voorbereiden op hun rol als actieve burgers die kunnen en willen bijdragen aan een betere toekomst.

www.edoschool.be/#/

CO2-calculator

- Je bent benieuwd hoeveel broeikasgassen jouw school uitstoot.
- Je wil de leerlingen op een leuke manier leren hoe ons gedrag invloed heeft op het klimaat en de klimaatverandering.
- Je wil klimaatacties opzetten op jouw school.
- Je wil weten hoeveel CO₂-uitstoot je bespaard hebt door deze acties.

www.scholenvoorminderco2.be/

IN DE KLAS

klimaateducatie

Thinglink

Online nieuwe leermodule i.v.m. aardwarmte van Goodplanet en VITO.
www.thinglink.com/card/1393590503013875714

Myclimatefuture

Website om de leerlingen bewust te maken hoe zij de klimaatopwarming zullen ervaren: myclimatefuture.info/

Flessenwater of drinkwater

Drink je beter flessenwater of drinkwater? Super fragment van factcheckers (vrt) om te gebruiken in de lessen.
onderwijs.hetarchief.be/

Scientists4Climate

Scientists4Climate bundelden leerrijke filmpjes over klimaat. Op deze website delen wetenschappers inzichten en ontdekkingen uit hun vakgebied. Waarom groeien planten beter in de stad? Kunnen we CO2 opslaan in de oceaan? Hoe voorkomen we snikhete nachten? Deze en andere onderzoeken kan je hier beluisteren:

www.scientists4climate.be/de-universiteit-van-vlaanderen-klimaat

Great Green wall

Film over verwoestijning en hoe die tegen te gaan met de aanplant van een 8000 km groene zone.

www.greatgreenwall.org/about-great-green-wall

IN DE KLAS

klimaaeducatie

Ted Talk

Interessante Ted Talk (Engels).

www.ted.com/talks/johan_rockstrom_10_years_to_transform_the_future_of_humankind_or_destabilize_the_planet?fbclid=IwAR3cRYKellI8SUXMLs8Opi7mUUPHRyeJ-HI9yJDJWzMgVIBxvICj_wh6TSo

IN DE KLAS

klimaaeducatie

Waarde van de aarde

In deze documentaire volgt Twan Huys het spoor van 'rare earth'. Dit is een verzamelnaam voor een groep zeldzame aardmetalen die onmisbaar zijn voor onze computers, telefoons en elektrische auto's, maar ook op grote schaal toegepast worden in zonnepanelen en windmolens. Zonder 'rare earth' geen energietransitie.

www.npostart.nl/waarde-van-de-aarde/26-05-2021/KN_1726215

Seaspiracy

Film over het belang van de oceaan voor onze planeet.

www.seaspiracy.org/

Kiss the ground

Film over het belang van het herstel van onze bodem (gratis te streamen voor scholen).

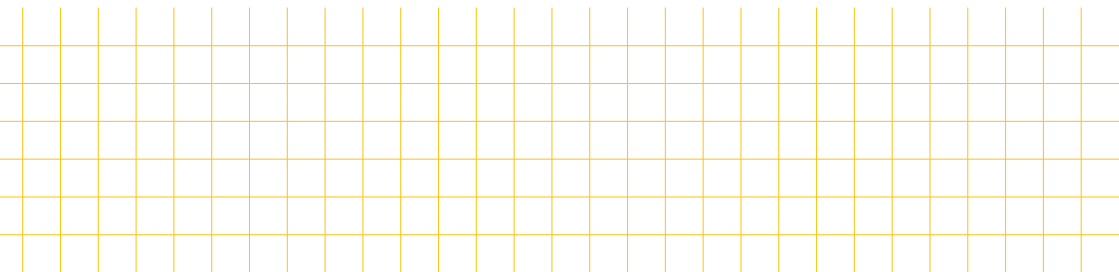
kissthegroundmovie.com/

Netwerk Filmeducatie

De nieuwe website van Netwerk Filmeducatie ontsluit meer dan 500 films en 150 interactieve lessen. Soms gratis te bekijken, soms wordt een eenmalige bijdrage gevraagd.

filmeducatie.nl/maatschappij

IN DE KLAS

klimaateducatie

KlimaatLink

KlimaatLink is een organisatie van UAntwerpen die klimaatwetenschap en klimaatonderwijs wil verbinden.

www.uantwerpen.be/nl/projecten/global-change-ecology/burgerwetenschap/klimaatlink/

Workshops

In deze workshop worden de leerlingen klaargestoomd om echte klimaatdeskundigen te worden. Door middel van wetenschappelijke experimenten zullen zij de oorzaken van de klimaatverandering en de gevolgen daarvan voor de planeet ontdekken.

Lespakketten

Vier verschillende lespakketten rond klimaatverandering.

Uitleenkoffer

Je kan de KlimaatLINK-materialenkoffers gratis ontlene bij de energiecoaches van de stad Sint-Niklaas.

Koffer reserveren?

Stuur een mailtje naar elise.schaumont@energiecoachsintniklaas.be

Duurzaam educatiepunt

Een site vol praktische hulpmiddelen voor elk leermoment rond duurzaamheid.

omgeving.vlaanderen.be/nl/homepage-duurzaam-educatiepunt

Palmen op de Noordpool

Interessant en zeer mooi vormgegeven boek van Marc ter Horst + website.

marcterhorst.nl/category/kinderboeken/palmen-op-de-noordpool/

IN DE KLAS

klimaateducatie

SDG's: 17 werelddoelen

Zeer bruikbaar filmpje om SDG's op kinderniveau te tonen:

vimeo.com/299691645?fbclid=IwAR1kQVRDxLYo2TEK1v-CeA-qn_8FZtkl-jflkQD-Kn_1cHj9gr99pnV8mzk

Flessenwater of drinkwater

Drink je flessenwater of drinkwater? Super fragment van factcheckers (VRT) om te gebruiken in de lessen.

onderwijs.hetarchief.be/

CO2 calculator

- Je bent benieuwd hoeveel broeikasgassen jouw school uitstoot.
- Je wil de leerlingen op een leuke manier leren hoe ons gedrag invloed heeft op het klimaat en de klimaatverandering.
- Je wil klimaatacties opzetten op jouw school.
- Je wil weten hoeveel CO2- uitstoot je bespaard hebt door deze acties:
www.scholenvoorminderco2.be/

Mindmap MOS

Mindmap van MOS die leerlingen een houvast kan geven om rond het klimaat te werken.

www.mosvlaanderen.be/aan-de-slag/klimaatverandering-oorzaken-gevolgen-en-oplossingen-mindmap-en-tekst

IN DE KLAS

klimaaeducatie

Studioglobo

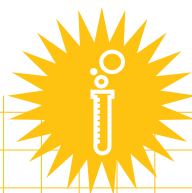
Uitgebreid aanbod rond de klimaatproblematiek.

www.studioglobo.be/

Klimaatbrigade.be

De website van De Klimaatbrigade is een vat aan informatie over klimaat, voor leerlingen van de 3de graad basisonderwijs en 1ste graad secundair onderwijs. Alle thema's komen uitgebreid aan bod: het klimaat; de klimaatveranderingen, de directe gevolgen, de gevolgen voor mens en natuur, de oplossingen... Naast de feiten zijn er ook oefeningen, handleidingen voor experimenten, video's, quizzen, puzzels... beschikbaar.

klimaatbrigade.be/

IN DE KLAS

klimaaeducatie

Doe Dan iets Trimuztache

Trimuztache maakte in opdracht van de Vlaamse Overheid de muziekvoorstelling 'Doe dan iets'. De liedjes die gebruikt worden in de voorstelling zijn te vinden op YouTube.

Doe Dan iets

www.youtube.com/watch?v=qgn47j6vy0w

Groentelied

www.youtube.com/watch?v=xUtPs97ZnGo

STOP-lied

www.youtube.com/watch?v=9yrDnuzK5Cc

De planeet, ons bestaan

www.youtube.com/watch?v=tW-YYTzP_r4

Ook de partituren van deze voorstelling zijn beschikbaar. Wil je deze ontvangen? Stuur een mailtje naar duurzaamheid@sint-niklaas.be.

ECOMAGIE

De goochelshow ECOMAGIE brengt leerlingen op een magische, interactieve en leerzame manier op de hoogte van de mogelijkheden én de voordelen van afvalpreventie en energiebesparing.

www.ecomagie.com/

IN DE KLAS

klimaaeducatie

Ecomodernisme

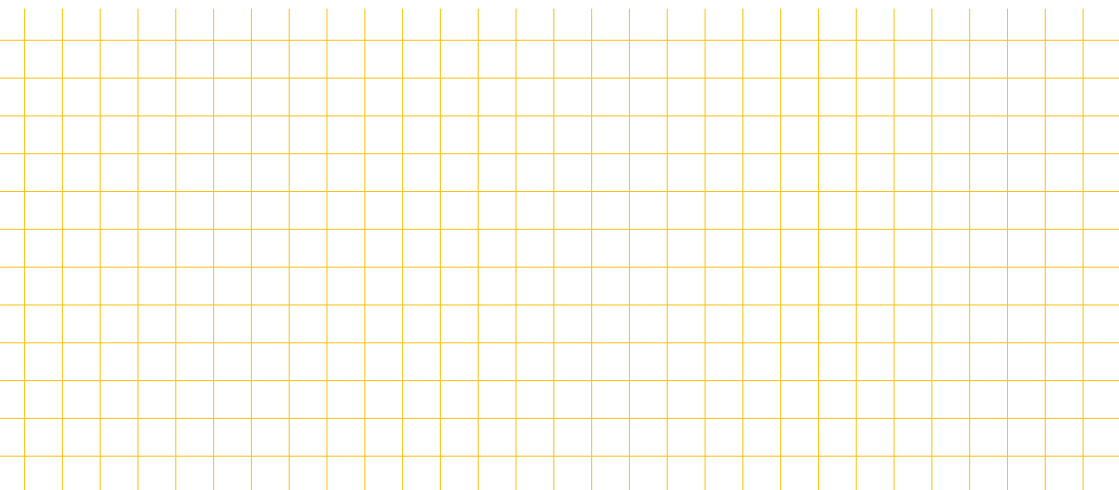
Verzameling van artikels en boeken over hoe technologie en menselijke vooruitgang het milieu minder kan belasten.

www.ecomodernisme.be

Tippingpointahead

Tipping Point Ahead is speciaal bedoeld voor middelbare scholieren, die met de videoclips en informatie op de site meer te weten kunnen komen over klimaatonderzoek. Bij Tipping Point Ahead horen daarnaast twee onderwijs-modules, te gebruiken in de klas bij de vakken natuurkunde, scheikunde, biologie, aardrijkskunde en wiskunde.

www.tippingpointahead.nl/

EROPUIT

klimaateducatie

Educatief pakket Clementwijk²

In de nieuwe Clementwijk komt de natuur tot aan de voordeur. Het is een paradijs voor kinderen en het domein van de zachte weggebruiker. Duurzaam en energiezuinig wonen staan er centraal. Er is een grote verscheidenheid aan woonvormen: koop- en huurwoningen, sociale woningen en cohousing. De woningen worden compact gebouwd om plaats te maken voor tuinen en natuur, met een park van 4 ha als blikvanger.

De stad biedt een gratis educatief pakket aan om de unieke troeven van de nieuwe wijk in de kijker te zetten.

Meer info?

Neem contact op met de Klimaatcoaches:

elise.schaumont@energiecoachsintniklaas.be

evelien.cruyplandt@energiecoachsintniklaas.be

EROPUIT

klimaateducatie

klimatewandelingen

Een van de laatste stiltegebieden in Oost-Vlaanderen ligt in Sinaai! Bossen, hooilanden, sloten, poelen en pittoreske veldwegels... dit gebied heeft het allemaal!

De Fondatie van Boudelo is gelegen ten zuiden van het Kanaal van Stekene in Sinaai en is een van de waardevolste natuurgebieden van het Waasland. In de kijktoren van op 8 meter hoogte kan je genieten van het omliggende groen. De natuurbehoudswaarden liggen hoog: hakhoutbossen, volgroeide gemengde loofbossen, hooilanden, poelen, randsloten... Een tiental kunstmatige vijvers werd de afgelopen jaren via een éénmalige inrichting omgezet naar natuurlijke vijverbiotopen. Deze waterpartijen zijn een paradijs voor heel wat waterplanten, maar ook verschillende soorten libellen. Onder andere houtsnip, buizerd, bosuil, zwarte specht, nachtegaal, sprinkhaanzanger en wespendiffelen broeden in het gebied. Het grootste zoogdier dat er voorkomt is de sierlijke ree waarvan de populatie alsmat uitbreidt. Daarnaast is de Fondatie één van de weinige plaatsen in Vlaanderen waar de boommarter zich voortplant.

Meer info?

Boek de wandeling voor je klas via

www.vzwdurme.be/

Belexpo

Een ideale excursie/ tentoonstelling, belexpo over hoe leven in de stad op een duurzame manier. Leerlingen ontdekken spelenderwijs het klimaat en de steden van morgen. Leeftijd 10- 14 jaar.

www.belexpo.brussels/nl/een-expo-over-klimaat-en-de-steden-van-morgen

EROPUIT

klimaateducatie

Schoon Water Project

Het Schoon Water Project is een plezierige bewustmakende activiteit voor scholen en jeugdverenigingen. We starten met een quiz, gaan vuilvissen en sorteren nadien het drijfvuil op de kade. Tijdens het kanovaren krijg je de gelegenheid om het Gentse water mee proper te maken, stil te staan bij eigen gedrag én om elkaar op een andere manier te leren kennen.

www.dokano.be/scholen-en-jeugd/

MEER...

klimaateducatie

MOS

MOS ondersteunt scholen die willen werken rond klimaatdoelstellingen, vergroening, voedselverspilling... steeds op maat van de school.

Wat is MOS - duurzame scholen, straffe scholen?

www.mosvlaanderen.be

CO2-calculator - hoe beïnvloedt ons gedrag het klimaat?

www.scholenvoorminderco2.be

Lesmateriaal thema afval, water, energie en mobiliteit.

www.klascement.net/mos/lesmateriaal

Meten is weten - ontleen de energiekoffer en ga zelf aan de slag.

Gratis te ontleen als MOS-school via mos@oost-vlaanderen.be.

Ook rechtstreeks beschikbaar in Sint-Niklaas via de energiecoaches:

evelien.cruyplandt@energiecoachsintniklaas.be

elise.schaumont@energiecoachsintniklaas.be

Educatief domein De Kaaihoeve:

oost-vlaanderen.be/ontspannen/centra-voor-natuur--en-milieueducatie/de-kaaihoeve.html

Educatief centrum Fabriek Energiek - zonnepark de Zonneberg in Zelzate:

oost-vlaanderen.be/leren/activiteiten-voorklassen/natuur-en-milieueducatie/fabriek-energiek.html

The background of the entire page is a blue-tinted photograph of a kitchen. In the foreground, a large black bowl filled with rice and vegetables is visible. Behind it, a person is seen from the side, wearing a dark shirt and a headscarf, leaning over a table. In the background, another person is standing near a counter. The overall scene suggests a communal cooking or food preparation activity.

..... klimaatKOMPAS .....

*lokale voedselstrategie
-
duurzame voeding*

2
—

IN DE KLAS

Lokale voedselstrategie - Duurzame voeding

Watkomteropjebord

Leerlingen tweede en de derde graad basisonderwijs leren met deze gratis online tool op een creatieve en interactieve manier meer over de herkomst van hun dagelijkse voeding.

watkomteropjebord.be/nl

IN DE KLAS

Lokale voedselstrategie - Duurzame voeding

Broederlijk Delen - Foodtest

De Foodtest van Broederlijk Delen is een methode om leerlingen kennis te laten maken met duurzame voeding. Door hun eetgewoontes in te vullen, ontdekken de leerlingen wat hun voedselprofiel is en krijgen ze enkele tips om hun menu duurzamer te maken.

docplayer.nl/105592398-Doe-de-foodtest-op-school.html

Klimaat in je klas

Zet het klimaat thema op de agenda en laat leerlingen zelf onderzoeken, debatteren en acties bedenken. Gebruik de tool over migratie als gevolg van klimaatverandering.

11.be/klimaat-je-klas

Real food for real people

Interessante documentaire van Laura Zuallaert over eten o.a. in scholen.

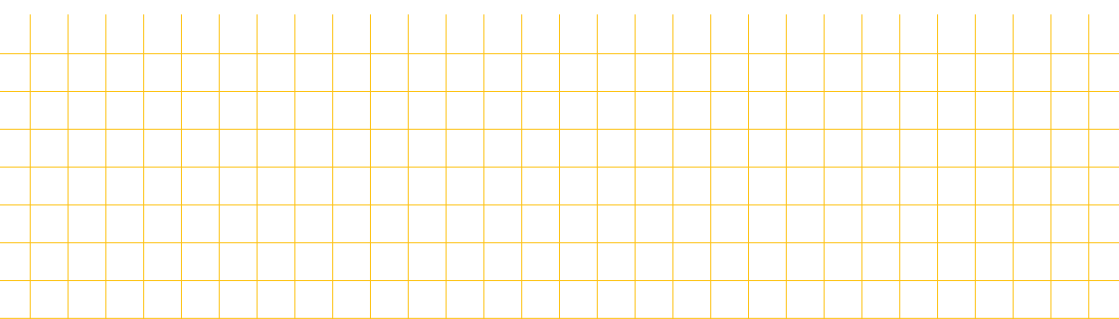
vimeo.com/554747468/cffb075cb5

Cowspiracy

Film over de industrie van de veeteelt.

www.cowspiracy.com/about

IN DE KLAS

Lokale voedselstrategie - Duurzame voeding

Oxfam Wereldwinkels - Bite to Fight

Chocolade is een miljardenbusiness. Toch leven cacaoboeren in extreme armoede. Ze verdienen slechts één derde van wat nodig is voor een leefbaar inkomen. Oxfam Wereldwinkels stelt een presentatie ter beschikking om volgende topics te bespreken:

- mensenrechten en rechten van het kind
- de impact van de cacaoteelt op de ontbossing in Afrika, gevolgen van deze ontbossing
- een leefbaar inkomen voor de cacaoboeren
- de prijsopbouw van cacao (conventioneel en Fairtrade)
- hoe wordt chocolade geproduceerd
- zelf actie ondernemen

Vraag de presentatie op bij:

www.oxfamwereldwinkels.be/campagne/bite-to-fight/

IN DE KLAS

Lokale voedselstrategie - Duurzame voeding

Video

Interessant gesprek met Michaël Sels over gezonde, milieuverantwoorde voeding.
www.vrt.be/vrtnws/nl/2021/05/04/vrt-nws-live-gezond-en-duurzaam-eten/

Pdf met bruikbaar materiaal Vlaams Instituut voor gezond leven

Richtlijnen voor een gezonde broodjeslunch op school:
www.gezondleven.be/settings/gezonde-school/een-voedingsbeleid-op-school

Schoolmoestuinen

Nieuw lespakket van Good Planet over schoolmoestuinen.
www.goodplanet.be/nl/zie-ze-groeien/

Oog voor lekkers

Zin om jouw leerlingen straks te trakteren op een wekelijkse portie (biologisch) fruit, groenten en/of melk? Dat kan, kijk op onderstaande link.
www.oogvoorlekkers.be/

Educatief materiaal van MOS, ook via klascement

www.mosvlaanderen.be/duurzame-voeding

EROPUIT

Lokale voedselstrategie - Duurzame voeding

Picknick met je klas

Aan alle leerlingen en leerkrachten van het basis- en secundair onderwijs: organiseer een duurzame picknick op school! Zo tonen we dat een lekkere maaltijd met minder voedselverspilling en afval, en eerlijke en betaalbare producten, haalbaar is.

Wat dacht je van de langste duurzame picknick op school of met je klas? Post een foto of filmpje van jouw Klaspicknick op de Facebookpagina van OK Toekomst. www.facebook.com/groups/oktoekomst

MEER

Lokale voedselstrategie - Duurzame voeding

Workshop gezonde leefstijl bij kinderen en jongeren

Vanuit team preventie en gezondheid wil stad Sint-Niklaas scholen ondersteunen bij het bouwen aan een gezonde leefstijl bij kinderen en jongeren. Ze hebben daarom een gratis aanbod uitgewerkt voor scholen en organisaties uit Sint-Niklaas die werken met kwetsbare doelgroepen. Scholen kunnen hiervan gebruik maken om een infosessie/ workshop voor de leerkrachten, in de klas, voor ouders,... te organiseren. Alle infosessies/ workshops worden door een professional gegeven en kunnen op maat van de groep aangepast worden.

Het aanbod vind je per thema via volgende links:

www.sint-niklaas.be/onze-dienstverlening/gezondheid-en-zorg/gezonde-voeding-0

www.sint-niklaas.be/onze-dienstverlening/gezondheid-en-zorg/beweging

www.sint-niklaas.be/onze-dienstverlening/gezondheid-en-zorg/geestelijke-gezondheid

Of via dit invulformulier:

www.sint-niklaas.be/workshops-gezondheid-2022

Meer info?

Eline De Keulenaer (gezonde voeding en beweging)

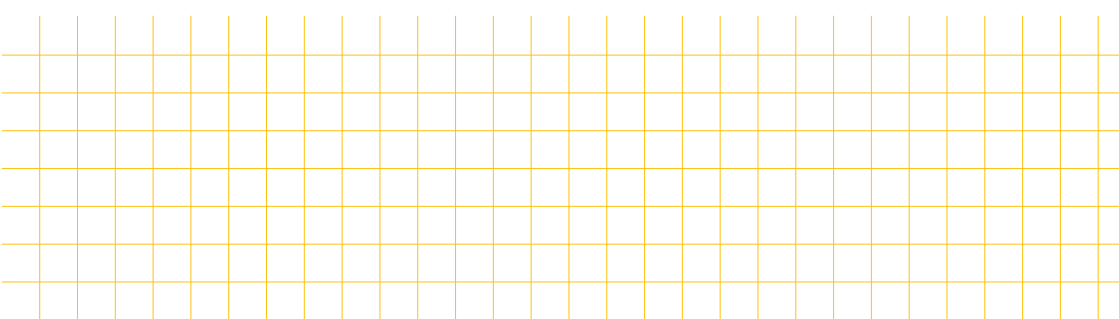
Eline.DeKeulenaer@sint-niklaas.be

03 778 37 48

Ann Opgenhaffen (geestelijke gezondheid)

ann.opgenhaffen@sint-niklaas.be

03 778 37 41

MEER...

Lokale voedselstrategie - Duurzame voeding

VELT

- Van een levendige speelplaats tot lekkers in de lunchbox: maak van je school een duurzame plek met Velt. Ze halen al hun tuinmateriaal en keukengerei uit de kast en gaan aan de slag om de groene dromen van jouw school waar te maken. Een greep uit het aanbod:

- Groenten en fruit leren kweken in de moestuin of in potten.
- Duurzame voeding integreren op school en in de lessen.
- Ontdekken waarom seizoensgroenten zo (h)eerlijk zijn.

Velt koppelt alles aan leerinhouden en lesdoelstellingen in de vorm van les-pakketten. Handig om meteen te gebruiken in de klas. Neem een duik in het aanbod en ervaar samen met je klas hoe fijn het is om samen ecoactief te zijn.

velt.nu/ecologisch-op-school

- Wist je dat wat je eet een grote impact heeft op ons leefmilieu? Leerlingen van het secundair onderwijs ontdekken via de lessenspakketten van Velt waarom de keuze voor lokale en biologische producten een duurzame keuze is. Alles wordt gekoppeld aan leerinhouden en lesdoelstellingen. Handig om meteen te gebruiken in de klas.

De workshops van Velt zorgen voor een interactieve beleving van de inhoud van deze pakketten. Neem een duik in het aanbod en ervaar met je klas hoe fijn het is om samen eco-actief te zijn.

velt.nu/ecologisch-op-school

MEER...

Lokale voedselstrategie - Duurzame voeding

EVA vzw

- Sint-Niklaas is een donderdag veggiedagstad. Dit wil zeggen dat we aanbevelen om minstens één of meerdere dag(en) per week geen vlees of vis te eten. Meer plantaardig eten betekent immers minder impact op het milieu. Bovendien komt het je gezondheid ook ten goede!

Koken met Kinderen

EVA vzw ontwikkelde 14 lekkere veggie recepten op kindermaat. Je kunt ze gratis online bekijken of printen en plastificeren om regelmatig in de klas te gebruiken.

www.evavzw.be/publicaties#koken-met-kinderen

Een Boontje Voor

Rond, niervormig, paars, wit of gestipt, gigantisch of piepklein: bonen bestaan in alle soorten en maten. Download de brochure 'Een Boontje Voor', boordevol recepten met peulvruchten, goedgekeurd door kinderen. Want er zit meer in een boontje dan je denkt!

www.evavzw.be/publicatie/een-boontje-voor-de-recepten

Wat wij doen voor scholen

- EVA vzw zet zich in om iedereen, ook leerlingen en leerkrachten, te verleiden om meer plantaardig te eten. Het educatieve aanbod voor het secundair kreeg een update: met de interactieve powerpoint en bijhorende infobundel kunnen leerkrachten makkelijk zelf aan de slag. Je downloadt alles op de website:

www.evavzw.be/wat-wij-doen/voor-scholen

MEER...

Lokale voedselstrategie - Duurzame voeding

Korte Keten Tafel

Als de afstand die een product aflegt tussen producent en consument beperkt blijft, is dat goed voor de lokale economie én voor het milieu. Op 3 oktober zet de stad hierop in met het initiatief 'Korte KetenTafel'. Dit is een samenwerking van de stad met de Broederschool Biotechnische en Sport, de klimaatcoach van de Sint-Niklase scholen, leerkrachten en maatkoeriers van Den Azalee.

Meer info:

elise.schaumont@energiecoachsintniklaas.be

Lekker lokaal

Wil je met je school meer aan de slag met lokale voeding? In Sint-Niklaas zijn er heel wat landbouwers die hun producten lokaal aanbieden. In de brochure 'lekker lokaal' kom je te weten wie dit zijn en wat ze aanbieden:

www.sintniklaasklimaatstad.be/eten/lekker-lokaal

Boer zoekt school

Weet de toekomstige generatie nog wat we eten? Wie kent nog het verschil tussen een knol, stengel of wortel? De verbinding met ons eten vervaagt meer en meer en waar het vandaan komt, daar staan we niet meer bij stil. Met het project 'Boer zoekt School' zet de stad Sint-Niklaas in om meer verbinding en respect te krijgen tussen consument en producent. Het doel is om klassen te stimuleren op bezoek te gaan bij lokale boeren. Leerlingen leren zo de basis over ons voedsel en van waar het komt.

Meer info:

duurzaamheid@sint-niklaas.be

---

klimaatKOMPAS

Hernieuwbare energie

IN DE KLAS

Hernieuwbare energie

Thermocard

Thermocard om zelf te meten hoe goed jouw muren zijn geïsoleerd. Aan te vragen aan de provincie, tof om in de klas te gebruiken!

oost-vlaanderen.be/wonen-en-leven/bouwen-en-wonen/duurzaam-wonen-en-bouwen/thermocard.html

Filmpje

Filmpje over hoe je een stad volledig elektrisch zou kunnen ombouwen, CO2 neutraal maken.

www.youtube.com/watch?v=i_xwYTKX8pY&feature=emb_logo&fbclid=IwAR2culn-qLpC_7N_5Se0kX1tn4mMte9CINTWSq94GaOnhHi39BshaEpqNcmk

Eigen EPC berekenen

apps.energiesparen.be/test-uw-epc

Workshop Klimaatcoach

Een koolstofarme samenleving tegen 2050. Welke toekomstscenario's creëren jouw leerlingen? Door deel te nemen aan deze workshop leer je de leerlingen debatteren over de transitie naar een koolstofarme maatschappij in 2050. Nodig hiervoor de klimaatcoach van Goodplanet uit!

Workshop voor leerlingen van de derde graad:

www.goodplanet.be/nl/klimaatcoach

IN DE KLAS

Hernieuwbare energie

Workshop Klimaatcoach

Een koolstofarme samenleving tegen 2050. Welke toekomstscenario's creëren jouw leerlingen? Door deel te nemen aan deze workshop leer je de leerlingen debatteren over de transitie naar een koolstofarme maatschappij in 2050. Nodig hiervoor de klimaatcoach van Goodplanet uit!

Workshop voor leerlingen van de derde graad:

www.goodplanet.be/nl/klimaatcoach

Geen netto investering elektriciteit

IN DE KLAS

Hernieuwbare energie

De Energiedoos

De Energiedoos is een gratis educatief pakket over energie voor leerlingen van 9 tot 14 jaar. Aan de hand van een meeslepend klasspel stellen de leerlingen de ideale energiemix voor hun stad samen. Investeren we in steenkoolcentrales of bouwen we windmolens? Wat is het belang van een goed netwerk, en waar kunnen we als stadsbestuur energie besparen? Energiek en meeslepend!

Daarnaast zijn er nog een tiental laagdrempelige experimenten om de uitdagingen rond energie(voorziening) te ontdekken en te beleven.

wwf.be/nl/school/basisschool/de-energiedoos

Hernieuwbare energie en plastic afval

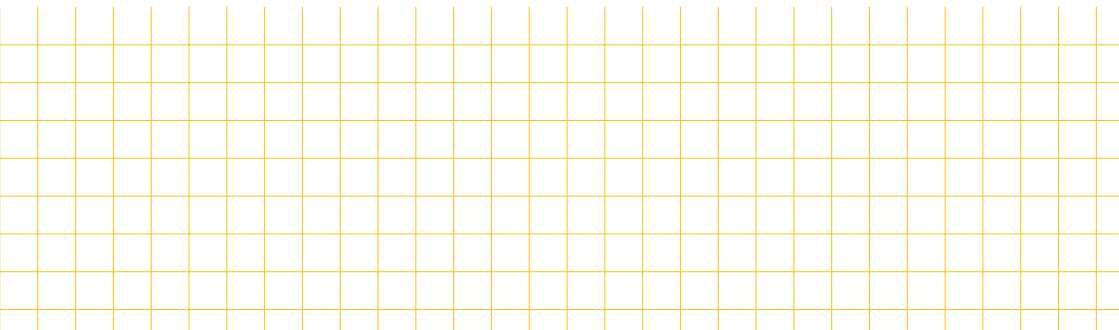
Interessante educatieve brochures rond hernieuwbare energie en plastic afval.

www.leermiddelen.be/mvc/downloads?downloadid=8

Podcast Planeet Frank

Podcast Planeet Frank (laatste podcast gaat ook onder andere over warmtepompen).

www.vrt.be/vrtmax/podcasts/vrt-nws/p/planeet-frank/3/lava--veggie-en-gletsjers/?ndl=true

IN DE KLAS

Hernieuwbare energie

Hernieuwbare energie en plastic afval

Interessante educatieve brochures rond hernieuwbare energie en plastic afval.
www.leermiddelen.be/mvc/downloads?downloadid=8

Hippe cartoons

Leuke cartoons met energietips.
www.energiesparen.be/energiekalender

EROPUIT

Hernieuwbare energie

Escape room

De escape room van Thinkcore in Leuven maakt de kinderen bekend met complexe termen rond het klimaat. De kinderen komen te weten wat de oorzaken en gevolgen zijn van de klimaatveranderingen op een interactieve en speelse manier. Wetenschappelijke proefjes, raadsels en eenvoudige berekeningen zorgen voor het bijbrengen van kennis op kindermaat.

www.thinkcore.be/nl/diensten/escape-room

EROPUIT

Hernieuwbare energie

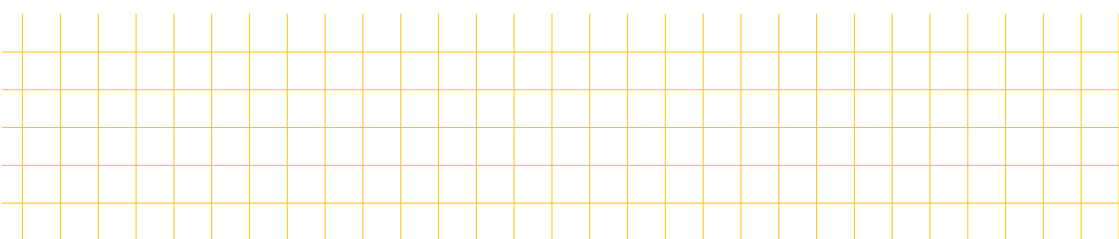

Bezoek aan Wase Wind lagere en middelbare scholen

3x per jaar organiseert Wase Wind een bezoek voor lagere en middelbare scholen aan één van onze windturbines. Tijdens deze weken bieden wij een programma van 2 lessen aan op maat van de groep.

Onze gidsen nemen de leerlingen mee op ontdekking in de wonderlijke wereld van windenergie. Tijdens deze ontdekkingstocht onderin en rond de windturbine vertellen zij over de werking van onze windturbines en over het waarom van windenergie.

www.wasewind.be/educatie/bezoek-onze-windparken

EROPUIT

Hernieuwbare energie

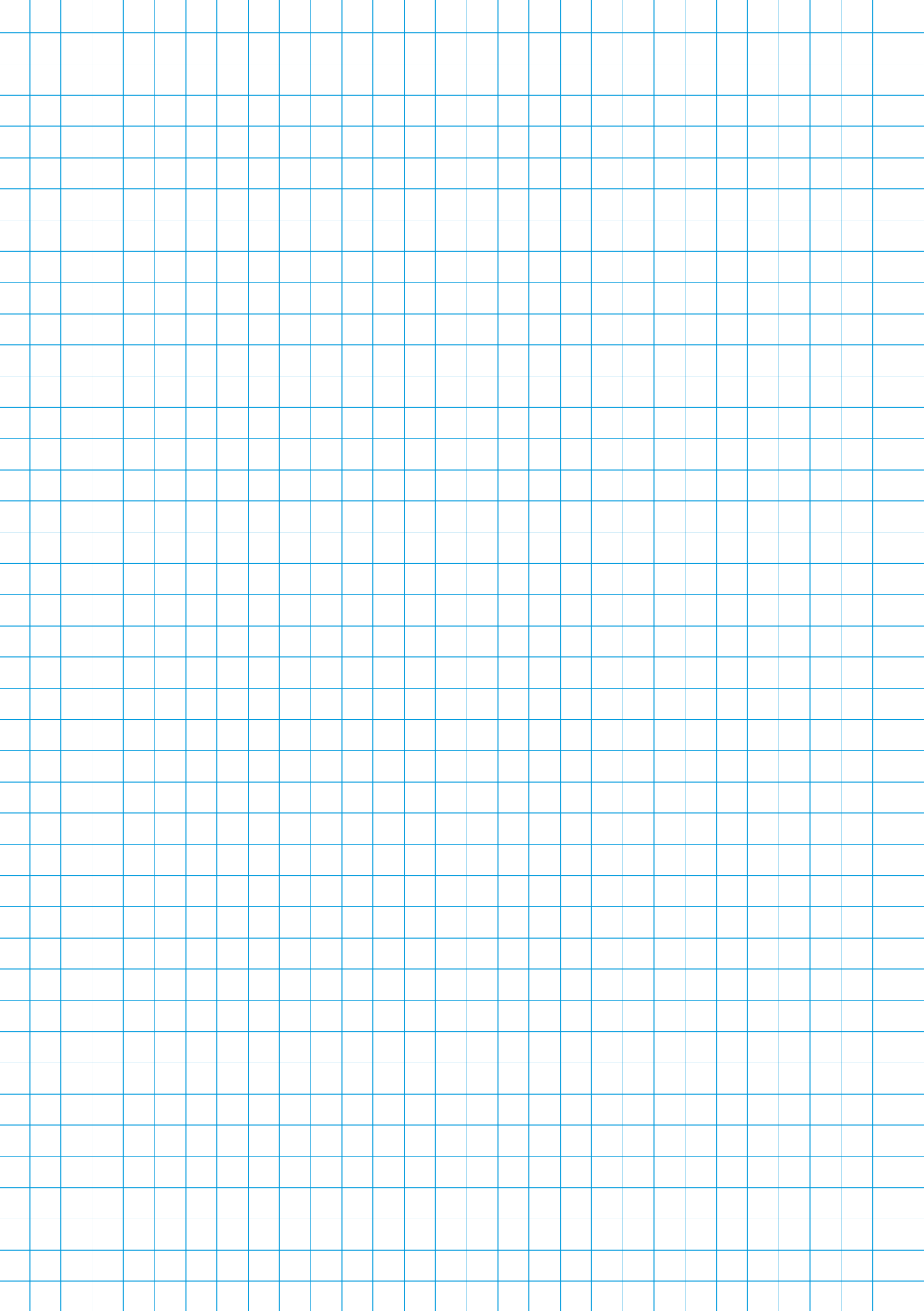

Fabriek Energiek

Bij Fabriek Energiek leer je over klimaat en energie:

- Genereer je eigen elektriciteit via proeven met energiebronnen in de energietuin. Ontdek hoe je energie opwekt uit zon, wind, biomassa, bodemwarmte, water en waterstofgas.
  - Beklim de Zonneberg, één van de grootste zonneparken van de Benelux. Je krijgt er enkele opdrachten en geniet tussen de schapen en zonnepanelen van een uniek uitzicht. Je kijkt uit over het Gentse havengebied en de windmolens van het Meetjesland.
  - Bestudeer hoe verschillende bedrijven specifieke energieproblemen oplossen.
  - Test de energiefiets uit en experimenteer met het effect van broeikasgassen.
- oost-vlaanderen.be/leren/activiteiten-voorklassen/natuur-en-milieueducatie/fabriek-energiek/educatieve-activiteiten-voor-scholen.html

..... klimaatKOMPAS .....

Circulaire economie - Afval

IN DE KLAS

Circulaire economie - Afval

Circulair (ver)bouwen

Brochure rond circulair (ver)bouwen.

drive.google.com/file/d/1c8OxG8sJLV5UzQFI-u940UJAvCKdIOo-/view

Circulair ondernemen

Circulair ondernemen lespakketten van VLAJO.

www.vlajo.org/nieuws/2021/05/20/362-circulair-ondernemen-in-het-secundair-onderwijs

Gratis te downloaden spel

De Aanstokerij stelt een nieuw downloadbaar spel voor: 'Spin the economy'. Het is een eerste speelse kennismaking met het basisprincipe van circulaire economie voor jongeren van de 2de en 3de graad secundair onderwijs. De spelers maken kennis met afvalstoffen verwerken in nieuwe productieprocessen, het aanboren van nieuwe grondstoffen vermijden, het verschil tussen lineaire en circulaire economie en de 3R- aanpak: reduce, reuse en recycle.

shop.aanstokerij.be/

IN DE KLAS

Circulaire economie - Afval

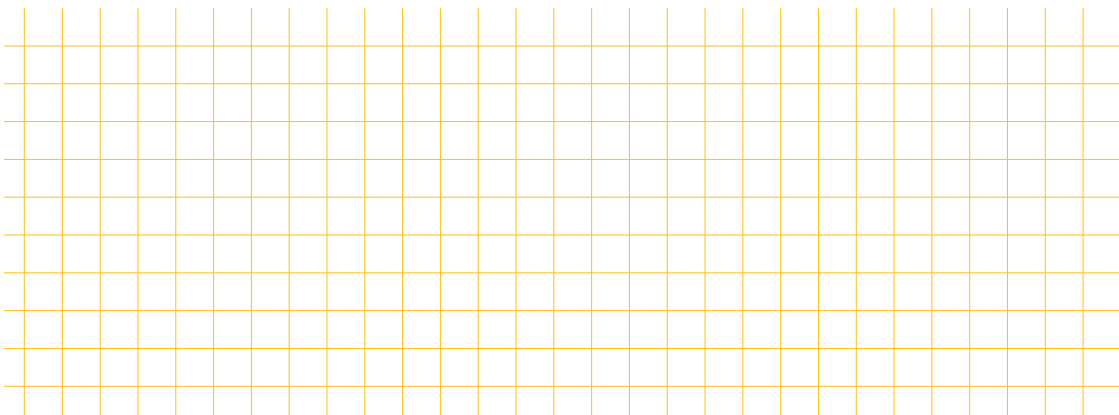

Sorteren op school

Educatief aanbod voor het onderwijs rond duurzaam afval- en materialenbeheer.
www.fostplus.be/nl/sorteren/sorteren-op-school

Zwerfvuil

Zwerfvuil aanpakken met educatief materiaal van mooimakers.
mooimakers.be/educatie/scholen?utm_source=Klasse+-+Nieuwsbrieven&utm_campaign=bfa41e3cbd-Klasse_nieuwsbrief_2021_12_16&utm_medium=email&utm_term=0_b661ff641f-bfa41e3cbd-419788261

EROPUIT

Circulaire economie - Afval

Wat is er aan de hand in viesvuilland

Aladdin, ben jij dat? Nee hoor, het is prins Steven van Viesvuilland. En hij komt nog steeds naar jullie klas voor de workshop 'Wat is er aan de hand in Viesvuilland?'. In deze workshop leren kinderen uit de kleuterklas en het eerste en tweede leerjaar, in een sprookjesachtige context, juist sorteren.

Meer info en inschrijven via:

bit.ly/31WpuDv

www.goodplanet.be/nl/wat-is-er-aan-de-hand-in-viesvuilland/

Straattheater op school

Peter Gusta brengt laagdrempelige voorstellingen voor kinderen. Zijn kindershow's zijn ideaal voor kinderen tussen de 2 en de 12 jaar oud. Door zijn ontwapenende speelstijl en sterke circustechnieken is zijn kinderanimatie een meerwaarde om ook moeilijkere thema's bespreekbaar te maken.

www.gusta.be/scholen

MEER...

Circulaire economie - Afval

MIWA

Jong geleerd is oud gedaan! En dat geldt natuurlijk ook voor afval voorkomen en correct sorteren. Afvalintercommunale MIWA ondersteunt scholen en verenigingen om kinderen correct te leren omgaan met afval.

LABO - Leren Afval Beheersen op School

 Vorming voor kinderen uit de tweede en derde graad. De workshop is gratis en wordt gegeven door GoodPlanet vzw.

Da's Proper! Een nieuw licht op afvalbeheer

 Interactieve workshop voor leerlingen van de tweede en derde graad. Keuze uit 3 modules: een quiz, een film-debat of een rollenspel. Er kan ook gekozen worden voor een combinatie van workshops.

Bedrijfsbezoek

Laat de leerlingen kennis maken met de werking van het recyclagepark. Onderwerpen die aan bod komen zijn o.a. de taken van MIWA, sorteren en recycleren (thuis en in het recyclagepark), afval voorkomen en zwerfvuil. Een rondleiding is gratis en duurt ongeveer anderhalf uur.

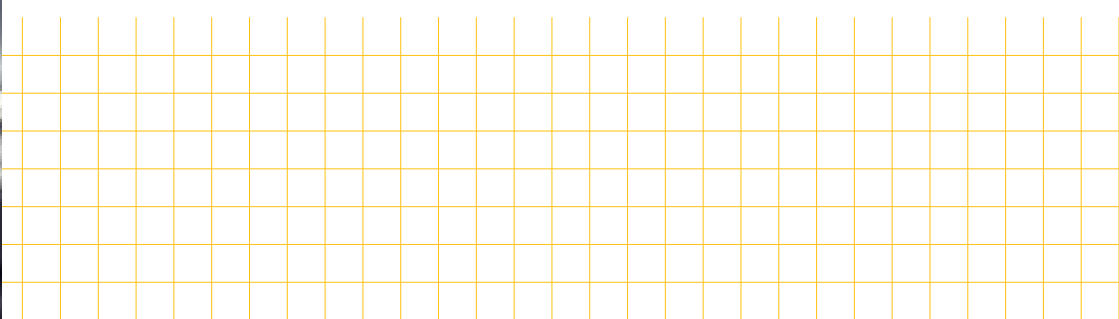
Infotheek

Boeken en spelletjes over afval en gebruik van grondstoffen.

Gratis sorteerrecipiënten

Moedig de leerlingen aan om correct te sorteren.

Info en aanvragen: nele.deblieck@miwa.be

MEER...

Circulaire economie - Afval

Schoon Volk

Hoog tijd om eens stil te staan bij de vele ongewenste gevolgen van ons zwerf-
vuilgedrag.

www.miwa.be/scholenaanbod/

Mooimakers

Afval meteen in de vuilnisbak gooien of bewaren tot je er eentje tegenkomt, zelf
niets op de grond gooien en anderen aanmoedigen om hetzelfde te doen,
een opruimactie organiseren... Helpen kan op zoveel manieren. Kleine daad,
groot resultaat!

mooimakers.be/

MEER...

Circulaire economie - Afval

Cocon

De stad Sint-Niklaas wil de voormalige industriële site Nobels-Peelman tussen de Heistraat, Nobels-Peelmanstraat en de fietswegel Mechelen-Terneuzen uitbouwen tot een circulaire en sociale broedplaats. Met een kenniscentrum rond circulaire economie voor het Waasland, ruimtes voor circulaire starters en het opleidings- en oriënteringscentrum van het OCMW, voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt die er zijn hele werking in onderbrengt. Er wordt ook ingezet op kruisbestuiving en gedeeld gebruik van ateliers, vergaderzalen, werkplaatsen,...

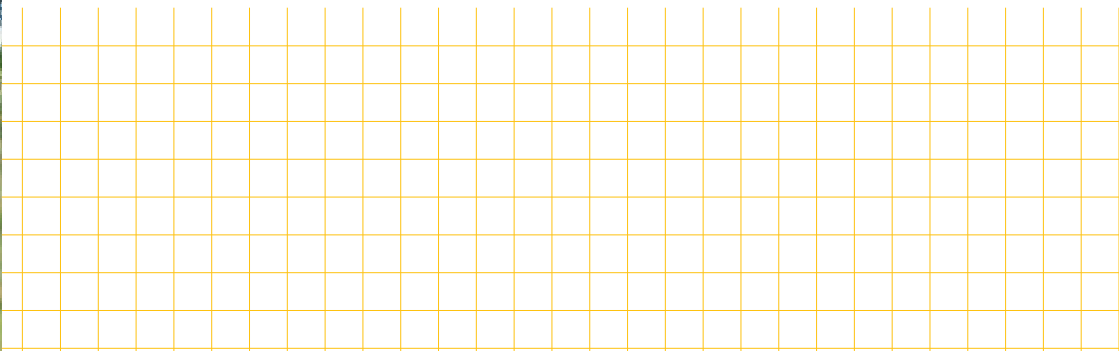
Hoe is dit voor scholen interessant?

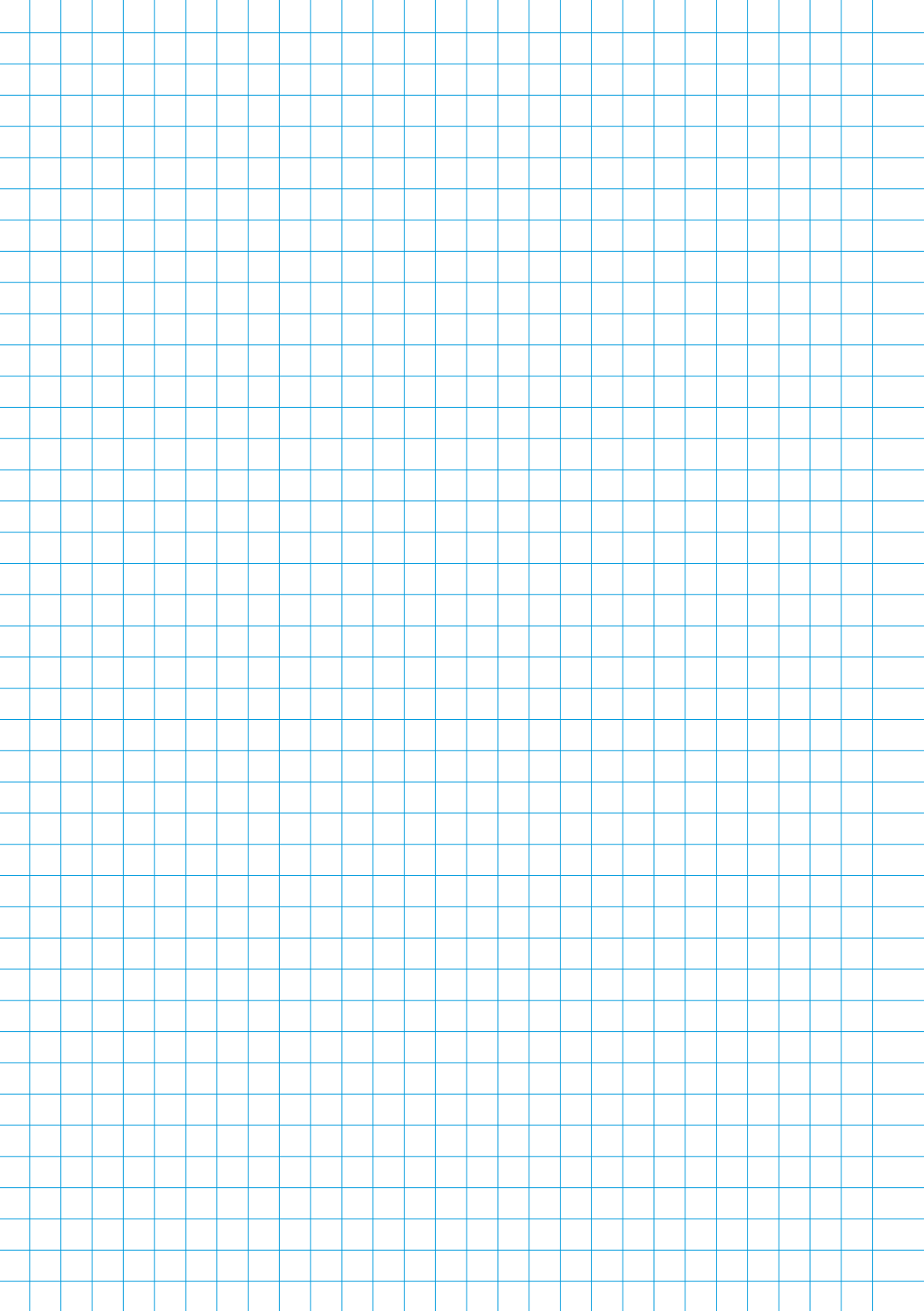
De transitie van de afvalmaatschappij naar de kringloopmaatschappij is een uitdaging voor alle actoren in de samenleving. De stad ziet de site als een “lerende site”, voor de eigen stadsdiensten maar ook voor andere actoren in de stad. Wil je als school meer leren over circulair bouwen of circulaire economie, denk dan zeker eens aan de site Cocon.

Breng je graag een bezoek aan Cocon, zet jouw school al in op de circulaire economie of wil je bekijken welke stappen jij als school kan zetten om de circulaire economie ook als school te stimuleren, neem dan contact op met:

elise.schaumont@energiecoachsintniklaas.be

annelies.degendt@sint-niklaas.be

..... **klimaatKOMPAS** .....

*Klimaatadaptatie
-
Biodiversiteit en natuur*

IN DE KLAS

Klimaatadaptatie - biodiversiteit en natuur

Grasduinen

Het project Grasduinen, van bos tot boer, is ontwikkeld met diverse partners en heeft de ambitie om vertrekkende vanuit EDO de ecosysteemdiensten bevattelijk te maken voor kinderen vanaf de 2de graad van het lager onderwijs. Dit op een actieve en participatieve manier.

Alle details zijn te vinden via: www.grasduinen.be

De wonderlijke avonturen van een kleine bij

WWF ontwikkelde een kamishibai die het verhaal vertelt van een kleine bij die vastberaden op zoek gaat naar haar verdwenen zussen. Tijdens haar spannende tocht wordt ze geconfronteerd met heel wat bedreigingen voor de biodiversiteit op onze planeet. Een begeleidende lesmap maakt de problemen en oplossingen voor de biodiversiteit begrijpbaar voor 6- tot 9-jarigen. De lesmap bevat ook activiteiten die bruikbaar zijn voor de 2de en 3de graad basisonderwijs.

wwf.be/nl/scholen/de-wonderlijke-avonturen-van-een-kleine-bij

IN DE KLAS

Klimaatadaptatie - biodiversiteit en natuur

Be Biodiversity

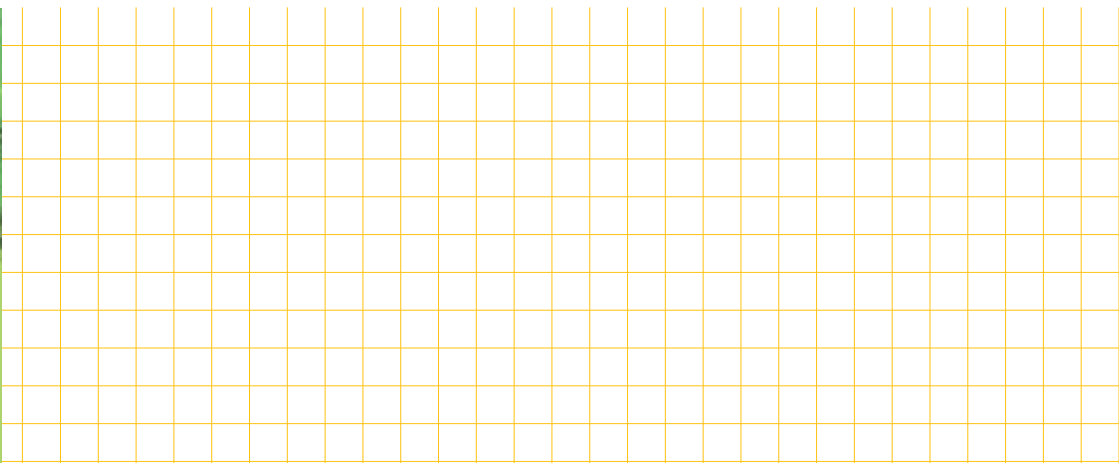
Wat is het verband tussen jouw smartphone en de gorilla? Een shampoofles en de Noordse stormvogel? Een pizza Hawaï en de beukenboom? Op de website van Be Biodiversity vind je een heleboel thema's die invloed hebben op de biodiversiteit. "En ik, wat kan ik doen?" Bij elk thema vind je een checklist met haalbare inspanningen die je kan doen, en zie je bovendien meteen hoe je er de fauna en flora mee vooruithelpt!

bebiodiversity.be/nl/en-ik-wat-kan-ik-doen/

Groene Pioniers

Groene Pioniers wil mensen bewust maken van de effecten van invasieve soorten op onze biodiversiteit en samenleving. Voor leerlingen uit de tweede graad secundair onderwijs zijn er de Jonge Pioniers: een educatief pakket waarin elementen uit de vakken biologie, aardrijkskunde, chemie, wiskunde en ICT geïntegreerd gebruikt worden om jongeren meer kennis te laten verwerven over invasieve soorten. Met deze kennis gaan ze vervolgens zelfstandig een onderzoeksproject opzetten en uitwerken.

groenepioniers.be/jongepioniers

IN DE KLAS

Klimaatadaptatie - biodiversiteit en natuur

Biodiversiteit in de klas

Biodiversiteit is meer dan het aantal soorten op aarde: het heeft raakvlakken met thema's als economie, landbouw, biotechnologie, gezondheid en ontwikkelingssamenwerking. Op de website 'Biodiversiteit in de klas' vind je info, opdrachten, multimedia en toffe acties, allemaal rond biodiversiteit.

ikgeeflevenaanmijnplaneet.indeklas.be/nl/onderwijs/eerstegraad-so_184.aspx

Bordspel 'Hoog water zonder kater'

De Vlaamse Milieumaatschappij ontwikkelde samen met een heleboel andere partners een bordspel om het draagvlak voor lokaal overstromingsbeheer verder uit te bouwen. De spelers gaan in groep aan de slag om zoveel mogelijk wateroverlastproblemen op te lossen. Het spel wil de spelers (vanaf het vierde jaar secundair onderwijs) beter vertrouwd maken met de mogelijke oplossingen om de risico's op overstromingen te verminderen. De spelers ervaren daarbij dat het overstromingsrisicobeheer een gedeelde verantwoordelijkheid is van overheid en doelgroepen.

Wil je het spel uitlenen? Neem contact op met de energiecoaches:

evelien.cruyplandt@energiecoachsintniklaas.be

elise.schaumont@energiecoachsintniklaas.be

 VLAAMSE
MILIEUMAATSCHAPPIJ

IN DE KLAS

Klimaatadaptatie - biodiversiteit en natuur

Tool van VITO over groenblauwe ingrepen in de stad

Welke impact hebben veranderingen in landgebruik in een verstedelijkt Vlaanderen? Hoe kan die impact worden berekend? En welke voordelen heeft groenblauwe ruimte voor mens en maatschappij?

Meer info:

blog.vito.be

Tool:

www.natuurwaardeverkenner.be/#/overview

Educatief pakket STEM en aardrijkskunde

Interessante website met educatieve pakketten i.v.m. ecosysteemdiensten in de tuin. Bruikbaar voor heel wat nieuwe doelstellingen van STEM en aardrijkskunde. mijntuinlab.be/page/educatie/

Droogte in het vizier

Een pakket waar men leerlingen van de 1e graad secundair onderwijs (A-stroom) informeert en laat nadenken over de droogteproblematiek in België met daarbij voldoende aandacht voor oplossingen.

www.provincieantwerpen.be/aanbod/dlm/pime/lesmateriaal/droogte-in-het-vizier.html

IN DE KLAS

Klimaatadaptatie - biodiversiteit en natuur

LIFE Sparc

Lespakket rond het Sigmaplan en buitenlessen.

life-sparc.eu/

Bereken mijn watervoetafdruk

Watervoetafdruk berekenen via join for water.

waterchallenge.be/bereken-mijn-watervoetafdruk/?fbclid=IwAR0fujly4eS6DUdW-lFufoUPQxXCF8QUwQsJ0xjo63dxjT53wyQ8DMSijuL7g

Join for water

Nog meer educatief materiaal van Join for water.

joinforwater.ngo/educatie/

Guerrillagardeners

Zin om zelf bloembommen te maken? Ga dan zeker eens kijken naar onderstaande link en maak jouw speelplaats/omgeving groener en vrolijker!

guerrillagardeners.nl/tips/bloembommen/

Groenblauwpeil

Via de nieuwe website www.groenblauwpeil.be kom je te weten hoe klimaat-bestendig je woning en tuin zijn en hoe je ze groener en blauwer kan maken.

Groenblauwpeil.be

IN DE KLAS

Klimaatadaptatie - biodiversiteit en natuur

Tiny forests

Nieuw lespakket van Good Planet over tiny forests.

www.goodplanet.be/nl/tiny-forest-nl/

App wilde planten herkennen

Download de app om wilde bloemen en planten te herkennen.

waarnemingen.be/apps/obsidentify/

#Samen voor Biodiversiteit

De beweging #Samen voor Biodiversiteit geeft informatie, tips en educatief materiaal waar je samen met je leerlingen aan een leefbare wereld werkt voor iedereen.

samenvoorbiodiversiteit.be

Lessenkist over uilen

De uilenwerkgroep Waasland stelde in samenwerking met het stadsbestuur een lessenkist over deze mysterieuze dieren samen.

www.uilenwerkgroepwaasland.be/component/content/article/2-uncategorised/14-leskist.html?Itemid=106

Natuurbuur interactieve e-catalogus

Een interactieve e-catalogus van Natuurbuur met tal van concrete, groene en klimaatvriendelijke oplossingen op maat van jouw tuin/groene speelplaats.

indd.adobe.com/view/331871f4-ea08-4a8d-aa2c-50926a37b255

EROPUIT

Klimaatadaptatie - biodiversiteit en natuur

Week van het Bos 8 tot 15 oktober 2023

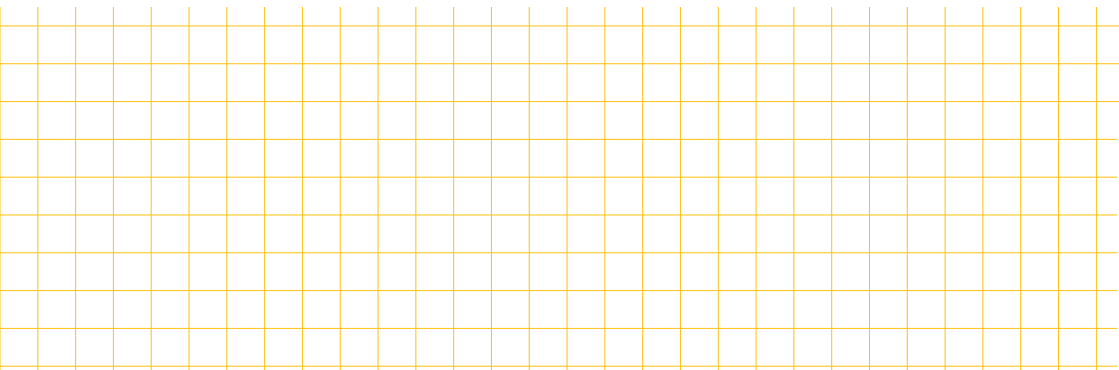
Buiten spelen en op avontuur gaan in het bos maakt ons gezonder én creatiever. Het bos... Bron van leven, cruciaal voor vele planten, dieren en micro-organismen, zorgt voor voedsel, beschutting, nestgelegenheid, heeft een aircofunctie en tal van maatschappelijke voordelen. We leggen het vergrootglas op het bos en de dieren en planten die er leven en nodigen daarbij iedereen uit om met andere ogen naar het bos te kijken. Wat is een bos vol biodiversiteit? Waarom is het zo belangrijk en hoe bekom en behoud je een biodivers bos? Wist je dat er meerdere types bos zijn? Op al deze vragen zoeken we samen een antwoord tijdens de Week van het Bos.

www.natuurenbos.be/week-van-het-bos

BOS+ - De Schatkist van de Natuur

Met de workshop De Schatkist van de Natuur wil BOS+ kinderen stap voor stap vertrouwd maken met het concept biodiversiteit. Ga met je leerlingen op ontdekkingsreis rond de school, maak samen een schatkaart en zet een natuurgerichte actie op om de biodiversiteit rond je school een handje te helpen. Dit traject bestaat uit verschillende stappen die doorheen het schooljaar worden volbracht.

bosplus.be/bos-educatie/

EROPUIT

Klimaatadaptatie - biodiversiteit en natuur

Biodiversiteit in de klas

Op verkenning gaan in de natuur, verwonderd toekijken hoe een vogel een worm opslokt, zelf tuinieren of proeven van de oogst in de moestuin: kinderen zijn altijd verrukt over de biodiversiteit. Op de website van 'Biodiversiteit in de klas' vind je allerlei activiteiten en werkbladen voor biodiverse lessen in het basisonderwijs.

ikgeeflevenaanmijnplaneet.indeklas.be/nl/onderwijs/basisonderwijs_182.aspx

Blije Bijen

Blije Bijen vzw maakte op parkbegraafplaats Tereken een educatieve wandelroute rond bijen. Deze leidt u langs de plekjes en aspecten die de parkbegraafplaats zo aantrekkelijk maken voor hommels, solitaire bijen en honingbijen.

www.blijebijen.be/blije-bijen-ontdekkingsroute/

MEER...

Klimaatadaptatie - biodiversiteit en natuur

Klimaatspeelplaats

Heeft jouw school ideeën rond het vergroenen van de schoolomgeving? Dromen de leerlingen van een groene speelplaats?

Ook dit jaar lanceert de stad Sint-Niklaas een **oproep om de schoolspeelplaats te vergroenen**. Er wordt een bedrag van **45.000 EUR** voorzien om de geselecteerde vergroeningsprojecten te ondersteunen.

Meedoen? Stuur het inschrijvingsformulier **voor 3 november 2023** naar:
duurzaamheid@sint-niklaas.be!

Ook de provincie Oost-Vlaanderen heeft een traject ontwikkeld om de scholen te begeleiden naar een groenere speelplaats:

oost-vlaanderen.be/leren/onderwijs/klimaatgezonde-speelplaatsen.html

Meer inspiratie hoe de vergroening aan te pakken? Kijk op:

www.springzaad.nl

www.pimpjespeelplaats.be

blauwgroenvlaanderen.be/

Bijenvriendelijk bloemenzaad

Elk jaar in april verdeelt stad Sint-Niklaas zakjes zaadmengsel aan inwoners. Met één zakje zorg je voor 10 m² bloemrijk grasland. Scholen kunnen grotere hoeveelheden aanvragen:

- zakjes om te verdelen aan leerlingen en/of ouders
- grotere hoeveelheid om zelf een pot in te zaaien op school

Meer info:

natuur@sint-niklaas.be

..... klimaatKOMPAS .....

Duurzame mobiliteit

IN DE KLAS

Duurzame mobiliteit

Fietsbarometer

De Fietsbarometer is een **gratis lespakket** rond GIS en mobiliteit. Met behulp van de Fietsbarometer worden leerlingen betrokken bij de fietsveiligheid in hun schoolomgeving. Ze gaan aan de slag in een Geografisch Informatie Systeem (GIS) waar ze hun eigen routes aanduiden en de fietsveiligheid ervan beoordelen.
fietsbarometer.ugent.be/home

Edubox

Edubox rond mobiliteit van de VRT.
www.vrt.be/vrtnws/nl/2020/11/18/edubox-mobiliteit/

Zomer zonder vliegen

Zomer zonder vliegen: een Nederlands aanbod dat alternatieven aanbiedt voor verre bestemmingen.
zomerzondervliegen.be/

Reis-voetafdruk berekenen

Klimaatwijs op vakantie. Met het vliegtuig naar Bali of een stedentrip naar Barcelona. Wat is de klimaatimpact van jouw vakantie?
www.milieucentraal.nl/tests-en-tools/klimaatwijs-op-reis/

Verkeersveiligheid

ED TV helpt jongeren om onderwerpen bespreekbaar te maken met boeiend en leerrijk videomateriaal.
edtv.be/nl/themas/verkeersveiligheid

IN DEKLAS

Duurzame mobiliteit

VR-brillen

De bibliotheek biedt VR-brillen aan waarin verkeerssituaties in de vorm van een verkeersspel gesimuleerd worden. Leerlingen kunnen in een veilige 3D-wereld ontdekken hoe ze zich veilig op de fiets moeten verplaatsen.

sint-niklaas.bibliotheek.be/vrkeer?theme=1009

Zebrakit

De Zebrakit is een trolley met allerlei materialen, achtergrondinformatie en praktische tips om in de klas te werken rond en vanuit een verkeersongeval.

www.rondpunt.be/nl/ons-aanbod/voor-scholen/

EROPUIT

Duurzame mobiliteit

Verkeersparken

Verkeersveilige schoolomgevingen zijn belangrijk. Om leerlingen op een duurzame, verkeersveilige en speelse manier kennis te laten maken met de verkeersregels, kocht de stad twee verkeersparken aan. Scholen en organisaties kunnen een verkeerspark huren.

www.sint-niklaas.be/onze-dienstverlening/mobiliteit/huur-verkeerspark

MEER...

Duurzame mobiliteit

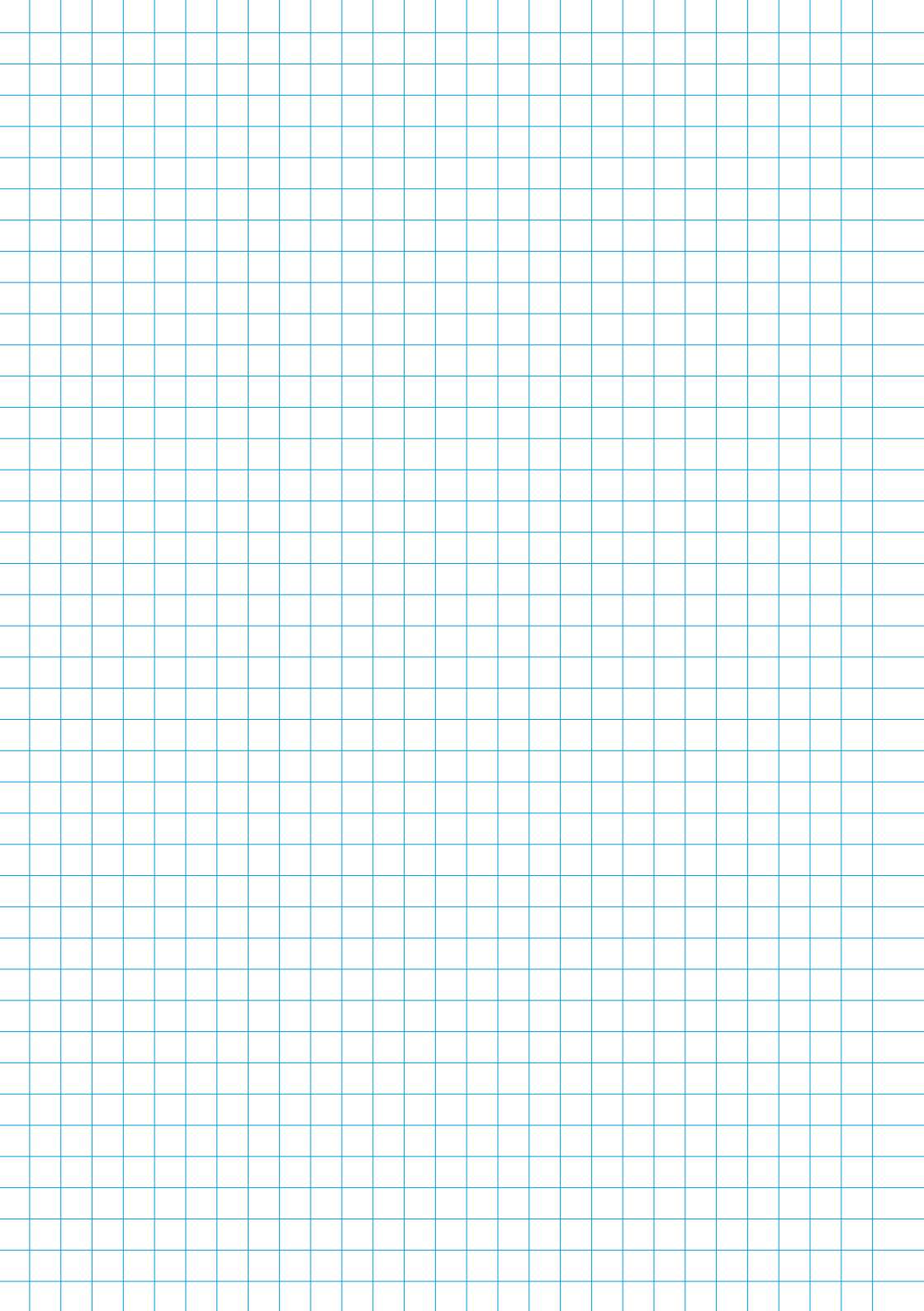

Fietsbib op Wielekes

Een nieuwe kinderfiets betekent stevast een stevige hap uit het gezinsbudget, zeker voor wie met een beperkt budget rond moet komen. Bovendien zijn kinderen hun nieuwe fiets vaak snel ontgroeid. Fietsdeelsysteem Op Wielekes biedt hiervoor een alternatief. Wie lid wordt, kan steeds beschikken over een fiets op maat. Wordt de fiets te klein, dan kan hij eenvoudig geruild worden voor een groter exemplaar.

www.opwielekes.be/waar/sint-niklaas/

..... **klimaatKOMPAS** .....

Duurzame renovatie

IN DE KLAS

Duurzame renovatie

Pixii/ Passieffhuis-Platform

In de komende maanden zal Pixii met partners samenzitten om lesmateriaal te ontwikkelen rond circulair en passief bouwen voor tso en bso.

Schrijf je nu al in op de nieuwsbrief zodat je op de hoogte wordt gehouden wanneer het lesmateriaal beschikbaar zal zijn.

Pixii/ Passieffhuis-Platform werkt rond duurzaam, klimaatrobuust bouwen en wonen.

nieuws.pixii.be/onderzoek/circulair-en-passief-bouwen-voor-tso-en-bso/

MEER...

Duurzame renovatie

Klimaatplan scholen 2050

In 2020 werd de **functie van klimaatcoach** geherformuleerd met een duidelijke **focus op infrastructuur en educatie** binnen het leerplichtonderwijs. Anno 2022 is er nood aan de klimaatcoach 2.0. De functie moet evolueren van een ad-hoc werking en een uitvoerende functie naar een **coördinerende rol**. In schooljaar '23-'24 zal Sint-Niklaas 55 vestigingsplaatsen/scholen tellen. Schaal-grootte is een belangrijk potentieel voor de stad én de scholen (Win-win).

De stad wenst alle Sint-Niklase scholen van Sint-Niklaas de kans te geven om een concreet actieplan te ontwikkelen op vlak van infrastructuur en educatie.

- via een **begeleid en ontzorgend traject**
- **op maat van elke school** of scholengroep, met eigen focuspunten
- **ontwikkelen van een gemeenschappelijk kader** dat vertrekt vanuit het klimaat kompas met onderstaande 6 thema's:

- Duurzame mobiliteit
- Circulaire economie
- Hernieuwbare energie
- Duurzame renovatie
- Klimaatadaptatie
- Lokale voedselstrategie

Het bureau dat instaat voor de begeleiding van dit traject is Transition Stories.
transitionstories.be/

Het actieplan zal ongetwijfeld aanleiding geven tot projecten die een intensieve projectcoördinatie, netwerking en domeinexpertise vragen. Externe begeleiding maakt dan het verschil. (vb Energiedelen, warmtenetten, klimaatadaptie van de speelplaats,...)

Meer info:

evelien.cruyplandt@energiecoachsintniklaas.be
elise.schaumont@energiecoachsintniklaas.be

3

KALENDER

SEPTEMBER

- **Strapdag** | 22 sept
- **World CleanUp day** | 16 sept

OKTOBER

- **Zwerfvuilweek (Sint-Niklaas)** | 3 - 10 okt
- **Korte Keten Tafel** | 3 okt
- **Week van het Bos** | 8 - 15 okt
- **International Repair day** | 21 okt

NOVEMBER

- **Deadline inschrijving oproep groene speelplaatsen** | 3 nov
- **Jurymoment oproep groene speelplaatsen** | 15 nov
- **MOS#Missie Minder** | 21 nov

DECEMBER

JANUARI

- **Mos#Ik Trek Het Mij Aan** | 29 jan - 4 feb

FEBRUARI

MAART

- **Teach up** | 7 mrt
- **Wereldwaterdag@School** | 22 mrt
- **Earth Hour** | 23 mrt

APRIL

- **Buitenspeeldag** | 17 apr
- **Dag van de Aarde** | 22 apr
- **MOS Buitenlesdag** | 25 apr

MEI

- **Klimaatweek** | 13 - 19 mei
- **MOS Open Schooltuinendag** | 15 mei
- **Week van de bij** | 26 mei - 2 juni
- **Week van de korte keten** *

JUNI

- **Wereldfietsdag** | 6 jun

JULI

AUGUSTUS

* Datum wordt nog bepaald

.....

EXTRA

.....

4

—

KLIMAATWEEK

13-19 mei 2023

KlimaatWEEK UNDER CONSTRUCTION

Van 13 tot 19 mei vindt in Sint-Niklaas de Klimaatweek plaats. Die vormt het hoogtepunt van een heel schooljaar van klimaatvriendelijke inspanningen en activiteiten.

Het aanbod wordt later gecommuniceerd, maar we kunnen al verklappen dat in samenwerking met de Jongerenbegroting een bruisend "Hop en top festival" wordt georganiseerd.

Meer info:

evelien.cruyplandt@energiecoachsintniklaas.be

elise.schaumont@energiecoachsintniklaas.be

STAD VAN MORGEN

Stad van morgen

Sint-Niklaas bouwt aan een verrassend levendige stad. Kijk jij even mee? Vanuit de lucht, in 360°, door langs te gaan in het Belevingscentrum op de Grote Markt en via de verschillende projecten die staan beschreven op de website.

Straat van de toekomst

De straat van de toekomst is er één die leefbaar en veilig is, vandaag én morgen. Een plaats om je kinderen veilig naar school te laten fietsen of om jouw burens spontaan te ontmoeten. Een mooie, groene straat met gezonde lucht. Wie wil dat nu niet?

Project 33

Project 33 staat voor de metamorfose die vergroening en beeld tot stand zal brengen, onder de impressionante spoorwegbrug. De 33 grijze pijlers worden in een kleurrijk, nieuw jasje gestoken. Een uitnodigende toegangspoort voor de stad.

Fietsbrug Vijfstraten

Een veilige fietsbrug naast de spoorlijn is de laatste ontbrekende schakel op de fietssnelweg tussen Antwerpen en Gent. De brug is een aanzienlijke verbetering van de verkeersveiligheid en het fietscomfort. De werken zijn klaar tegen half 2024.

stadvanmorgen.sint-niklaas.be/

CONTACT

Stad Sint-Niklaas, afdeling Plannen en Ontwikkelen
Grote Markt 1 - 9100 Sint-Niklaas
duurzaamheid@sint-niklaas.be

Klimaatcoach Evelien Cruyplandt en Elise Schaumont
evelien.cruyplandt@energiecoachsintniklaas.be
elise.schaumont@energiecoachsintniklaas.be

www.sintniklaasklimaatstad.be/wonen/klimaatmenu-2023-2024
www.facebook.com/groups/oktoekomst

